

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja do konca tega leta 1 K za Avstro-Ogrsko, 1 marko za Nemčijo, 2 liri za Italijo in $\frac{1}{2}$ dolarja za Ameriko.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: tristopna petit-vrsta 20 vin., vsa stran 60 K, pol strani 30 K, četrt strani 15 K, osminka strani 8 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. I. nadst. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravitelstvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Slovenci!

Iz hladnih grobov in temnih ječ Vam doni opomin na one prežalostne dni, ko je pred letom močila ulice ljubljanskega mesta slovenska kri.

V par dneh obhajamo obletnico tistih dogodkov, ki so Lundru in Adamiču ugrabili mlado življenje, premnogim drugim pa vzeli zdravje ali zlato prostost. Naš narodni ponos nam velevala, da obhajamo ta dan v tihi žalosti — 20. september bodi slovenskemu narodu splošni žalni dan. Vsa Slovenija naj obleče v teh dneh žalno obleko, raz sleherno slovensko hišo naj plapolata črna zastava.

Adamič in Lunder sta padla v boju, ki ga bije ne-le slovenski narod, marveč vesoljno avstrijsko Slovanstvo že stoletja za svoj obstoj in napredek. Čutimo, in dogodki zadnjega časa dokazujejo, da se je ravno sedaj ta boj do skrajnosti poostрил. — Slovenstvo bije odločilno bitko, gre za biti ali ne-biti našega naroda.

Bratje! Ob obletnici pohiti sleherni zavedni Slovenec na pokopališče, da obišče žrtvi, ki sta padli 20. septembra 1908 v boju za našo stvar in da si nabere ob njunem grobu novega navdušenja.

Slovenci! Prihodnjo nedeljo obnovimo na grobu nepozabnih septemberskih žrtev prisego, da hočemo vstrajati v boju za našo staro pravdo do končne zmage!

V znamenju te obljube plapolaj tudi naša bela Ljubljana v črnih zastavah.

Podpisani odbor pozivlja torej vse Slovence in Slovenke, da se udeležijo prihodnjo nedeljo, dne 19. t. m. priredbe narodnega žalovanja. Naj bo to mirna in dostojna manifestacija naših čustev: plakamo na grobovih mrtvih, navdušujemo se, veselimo se in gorimo za one, ki hočejo, da narod Slovencev živi polno narodno življenje.

V Ljubljani, 14. septembra 1909.

Za odbor:

Dr. Ivan Tavčar,
deželni poslanec.

Slovenskim staršem!

Te dneve boste zapisavali svojo deco v šolo. Vi ljubite svoje otroke. Vi skrbite, da odvrnete vse kvarno, vse škodljivo od svojih otrok. Ne pošiljajte torej svojih otrok v nemške šole, ker nemške šole povzročajo vašim otrokom nepopisno škodo. Skušnja kaže, da otroci, ki so obiskovali nemške šole, zaničujejo svoj materni jezik, prezirajo druge slovenske otroke, da pozabijo, ozir. se odvadijo celo pravilno govoriti, da se tudi kasneje kot odraslim ne zdi nobena reč lepa, ako ni nemška. Otroci iz nemških šol nikoli niso pravi narodnjaki, zavedne narodnjakinje. Poglejmo Nemce! Njihovo geslo je: nemške otroke v le v popolnoma nemške šole. Zakaj, to dobro vedo. Sramota za vsakega Slovenca, ki pošilja svoje otroke v ponemčevalne šole. Tu ne velja noben izgovor. Oni, ki se mislijo dalje izobraževati, se bodo tudi v slovenskih šolah naučili nemškega — pravilne nemščine. Ni treba misliti, da se pravi nemško znati govoriti, je toliko, kakor biti učen in olikan. Žal, da so nekateri še tako zastarelih nazorov. V nemških šolah je vzgoja nemogoča — pouk nemogoč, ker otroci ne razumejo jezika. Otroci iz nemških šol so topi, takorekoč mrtvi — vspeh ponemčevanja. Res, da dečkov le malo hodi v nemške šole, a žalostno je na dekliških šolah. Vse polno ponemčevalnic za dekleta.

V Ljubljani sta dve nemški deški ljudski šoli, a dekliških ogromno število. Naštetjem le nekatera: Huthova osemrazrednica, Huthova pripravnica, osemrazrednica na Vrtači, šulferajnska, notranja pripravnica z internatom. V internatu Huthovem in internatu uršulinskem je strogo prepovedano govoriti slovensko. Zanimivo! Sme se govoriti laško, sme se govoriti francosko, gotovo bi se tudi smelo govoriti kitajsko in turško, le slovensko ne.

Katera spregovori le besedico slovensko, je strogo kaznovana. Prašajte gojenke, kaj vedo one povedati. Žalostno. Samostani so opore in razširjevalci germaniza-

cije. Ne vemo na Kranjskem za noben samostan, ki bi vzgajal v slovenskem duhu. Notranje ljubljanske uršulinke so že celemu svetu znane vsled svojega nemškutarjenja. Nič boljše niso one v Škofji Loki. Zunanja šola je sicer slovenska, zato pa tembolj znotraj divja ognjena strast nemškutarstva. V Mekinah imajo nune le nemško šolo, ravnotako v Repnjah, v Trnovem pri Ilirski Bistrici, v Šmihelu pri Novem mestu. In celo veliko je treba plačevati, da se tu nemškutarija pase, med tem, ko je vstop v slovenske šole brezplačen. Judežev denar! Kdo se bo čudil, da naše ženske tako rade — bolj ali manj slabo — lomijo »gosposko« nemščino. Zato naša dekleta v slovenske šole in ne enega slovenskega otroka v nemške!

Naša železnica in naš poslanec.

(Dopis iz krške doline.)

O železniški progi ob Krki med Brežicami in Novim mestom se je od otvoritve dolenske železnice že dosti govorilo. Toda samo govorilo se je. Ker pa se s samimi besedami ne pride daleč, se je začelo ugibati, kako bi se dalo to vprašanje spraviti v tir resnega dela. Naravno je, da tega ne more napraviti en sam in tudi ne dva in tudi ne trije. Pri takem velikem vprašanju je treba skupnega nastopa vseh merodajnih činiteljev, pri katerih ni vprašati, če je kdo liberalec ali klerika'ec, Slovenec ali Nemec. To uvaževanje je napotilo pred dobrim letom može, ki jim je na srečo **gospodarski napredek** Dolenjske in Spodnje Štajerske, da so započeli priprave za pospešitev graditve navadnotirne (ne ozkotirne) železnice od Rogatec preko Brežic po krški dolini do Novega mesta. Sestavil se je nekak skupen **železniški odbor**, ki ima svoj sedež v sredini te proge, v Brežicah. V tem odboru je zastopanih 13 dolenjskih in spodnještajerskih občin, ki pridejo pri tej progi v poštev. Železniški odbor je imel 23. majnika letos svoje

glavno zborovanje in je tudi dobil že od vlade predkoncesijo (predpravico) za izdelovanje načrtov. Dalje so tudi že občinski zastopi, osobito dolenjski, storili važne in dalekosežne sklepe v tem oziru. Na predlog županov Zorca in Bučarja se vodijo razprave pri sejah tega odbora tudi v slovenskem jeziku in pokazalo se je, da so se na skupnem gospodarskem polju našli možje brez razlike stanu, narodnosti in političnega mišljenja. Ta skupnost je tudi porok, da se bode res kaj doseglo, ako bodo stvar podpirali tudi državni in deželni poslanci, ki se bodo naprosili za krepko podporo v državnem in deželnih zborih potem, ko bode zadeva zadosti dozorela.

To vse skupaj pa ni všeč našemu drž. poslancu dr. Hočevanju. Da je nasprotnik tega skupnega gospodarskega prizadevanja, je očitno pokazal na svojem shodu v Sv. Križu pri Kostanjevici na praznik 8. septembra.

Ko je med drugim prešel na poročilo glede naše železnice, je rekel z zavitim besedami, da so zastopniki mest Kostanjevice in Novega mesta, namesto, da bi se glede železnice obrnili do poslancev, se vsedli na lim brežiškim nemškutarjem, ki nameravajo graditi ozkotirno železnico, in sicer tako, da bode ta samo na korist nemškutarjem v Brežicah. Tej trditvi dodal je dr. Hočevan še zagotovilo, da bode on delal na Dunaju za navadnotirno železnico in za drugačen načrt, ki bode nasprotoval onemu načrtu, ki ga namerava sestaviti železniški odbor.

Na podlagi izmišljenih lažij je torej blagovolil poslanec dr. Hočevan zborovalcem v Sv. Križu nasuti peska v oči in pred kmeti spraviti v slabo luč mestni zastopstvi novomeško in kostanjeviško. Pri tem pa ni pomislil, da so v železniškem odboru tudi župan Zure iz Kandije in šentjernejski ter križevski občinski zastopniki, ki delajo skupno s Kostanjevico in Novim mestom.

Dr. Hočevan je pokazal na tem shodu, da slabo umeva svojo poslansko dolžnost in da je pripravljen temu važnemu železniškemu vprašanju ob zeleni Krki samo škodovati kolikor je mogoče.

To pa vse stori politična strast in sovražstvo, ki ga goji do svojih bivših somišljenikov v napredni stranki, katerim se je iz jako čudnih in nemožatih razlogov izneveril. Vi kmetje pa si zapomnite, kdo je največji škodljivec vaših koristi in napravite svoj čas konec takemu varanju in slepljenju ljudstva.

Poziv napredni slovenski javnosti.

Klerikalizem še nikdar ni s tako surovo silo butal ob slovensko napredno učiteljstvo, kakor danes. Teško prenaša učitel-

stvo največkrat krivične udarce klerikalne nasilnosti, a vendar junaško brani svojo čast in krepko odbija vse napade ljutih nasprotnikov. Ne vda se!

Toda zaman ves trud učiteljstva, da ne pripomore k njega boju tudi slovenska napredna javnost! Ni slovenske napredne javnosti samo moralna dolžnost, temveč je celo nje lastni interes, da podpira napredno učiteljstvo, ker v naprednem učiteljstvu leži naprednost naroda.

Ne s puhlo frazo »prijatelj učiteljstva«, temveč dejansko pokažite, da se zanimate za učiteljska vprašanja s tem, da se vsi do zadnjega naročite na »Učiteljskega Tovarisa« in podpirate po naprednih listih učiteljstvo v moralnem oziru, z naročnino pa v gmočnem oziru.

Pokažite, da slovensko napredno učiteljstvo ni osamljeno, da je z njim tudi slovenska napredna javnost, ki ga podpira in brani!

Politični pregled.

Avstrija.

Politični položaj v Avstriji je še vedno tako negotov, kakor je bil. K razbistrenju položaja niso niti pripomogle konference med češkimi in nemškimi politiki, čeprav se je prav v te polagalo največ nad. Vlada ima še vedno pred sabo kot neizprosno nasprotnico »Slovansko Enoto«. Opetovano je že poskušala jo razbiti, toda dosedaj se ji to še ni posrečilo. Kakor poročajo z Dunaja, bo baron Bienertli sedaj poskusil odeepiti Jugoslovane od ostalih strank, združenih v »Slovanski Enoti«. Ker so naši klerikalci pripravljeni na vsako kupčijo, je mogoče, da se Bienertli ta poskus posreči. Seveda pa je vprašanje, če bo s tem tudi dosegel redno delovanje drž. zbora, zakaj češki agrarci proglašajo, da bodo nadaljevali neizprosni boj proti Bienertlijevemu ministrstvu, ako ostanejo tudi popolnoma osamljeni.

Vse torej kaže na to, da bo moral baron Bienertli odstopiti ali pa se odločiti za razpust državnega zbora.

Vkljub vsej negotovosti v političnih odnosajih je finančni minister pridno na delu, da izgotovi nov finančni zakon.

S tem zakonom namerava minister zvišati davek na petrolej, podržaviti proizvodnjo žigalnic ter uvesti nov davek na električno in plinovo luč.

Hrvatska in Bosna.

»Veleizdajniški« proces se bliža svojemu koncu. V torek je končal svoj govor državni pravdnik Accurti. Kakor je znano, je v obtožnici predlagal, naj se vseh 53 obtoženih Srbov obsodi v smrt na visliah. Ker 6 mesecev trajajoči proces ni mogel dokazati, da bi bili obtoženci krivi veleizdaje, je bil državni pravdnik primoran, svojo obtožbo vsaj deloma spremeniti.

Storil je to tako, da predlaga sedaj na smrt samo 5 obtožencev, ostale pa na teško ječo od 10 do 20 let. — V sredo je jel govoriti prvi zagovornik dr. Hinkovič, ki bo govoril par dni. Za njim bo govorilo še 17 zagovornikov. Proces bo torej končan začetkom meseca oktobra. Kakšna bo sodba? Če bi bilo kaj pravice na Hrvatskem, bi morali biti vsi obtoženci od prvega do zadnjega oproščeni. — Kakor javljajo listi, je načrt ustave za Bosno in Hercegovino že sestavljen. Ustava se baje v kratkem razglasi, nakar se takoj razpišejo volitve v deželni zbor.

Ogrska.

Radi vprašanja, da li se ima za Ogrsko ustanoviti posebna državna samostojna banka, je prišlo do ostrega konflikta med ministrskim predsednikom dr. Wekerlom in trgovinskim ministrom Košustvo že te dni sklenilo, da odstopi. Nova vlada bo najbrže sestavljena iz politikov, ki ne pripadajo nobeni stranki. Glavna naloga nove vlade bo izvedba volilne reforme na podlagi splošne in enake volilne pravice.

Črna gora.

Črnogorski prestolonaslednik Danilo je imel v Morači znamenit političen govor, v katerem je rekel med drugim: Sveto srbsko stvar brani do pol milijona hrabrih borilcev, prožetih enega duha. Po srbskih naših trdnjavah je nameščenih tisoč topov, željnih, da spregovore strašno svojo besedo. Prijateljske vezi z brati Rusi so močnejše, kakor so bile kdaj preje. O tej ljubezni velike Rusije, kakor tudi vsega ostalega slovanstva do nas, sem se prepričal na svojem zadnjem potovanju v Petrograd. Zato se mi širijo prsi in navdaja me nada v boljšo bodočnost srbskega naroda. Vidim, da plava nad nami duh naših carjev Nemanjičev ter nam napoveduje srečnejšo bodočnost.

DOPISI.

Iz Rake na Dolenjskem. Iz vseh krajev dežele je čitati po časopisih kakih novic, kako se godi v tem ali drugem kraju, iz Rake pa pride malokdaj kaka novica med svet. Treba bo preskrbeti, da bo tudi iz našega kraja prišla večkrat kaka vest v javnost. Evo vam nekaj vrstic: V nedeljo, dne 5. septembra smo imeli na Raki na župnikovem dvorišču shod. Sklicala ga je klerikalna stranka. Govorilo se je, da bo to izključno gospodarsko - poučen shod, a govorilo se je na njem več o politiki, kakor o drugih stvareh. Klerikalni gospodje se pač brigajo bolj za politiko, nego za kmečke koristi. Gotovo se bodo klerikalci po svoji stari navadi hvalili, kako ogromno število kmetijskih mož je bilo na tem shodu in kako navdušeno so odobraval

besede posamnih govornikov. Res je bilo veliko ljudi, toda v primeri s prebivalci naše župnije vendar neznatno število, a še ti niso bili vsi možje klerikalnega prepričanja; veliko je bilo naprednih kmetov, veliko je bilo tudi takih, ki še niso možje, nekateri pa celo nikdar ne, namreč ženske. Bilo je torej prav malo število pristnih klerikalcev. No, ti so res pošteno klicali živio, seveda na povelje duhovnikov, da bi bilo semtertja dobro si zamašiti ušesa. Sicer pa so nam tudi gospodje govorniki toliko natvezili, da smo imeli polna ušesa. Nekateri klerikalci so držali glave že kar postrani. Na shodu so govorili: dr. Janko Hočevan, župnik Hladnik in vodja kmetijske šole na Grmu Rohrmann. Shod je otvoril dekan Schweiger iz Leskovca. Shod je trajal skoro dve uri. Državni poslanec Hočevan je poročal o delovanju državnega zbora, razpravljal je nekaj o Bosni in madžarski banki, posebno pa se je hudoval na ministre, zlasti na sedanjega ministrskega predsednika Bienenrtha, češ, da je liberalce (odkaj pa? Vprašanje pisca.) padlega barona Becka je zelo hvalil, seveda ker je klerikalec. Kaj hočemo? seveda, ker je klerikalec. Kaj hočemo? sebe in svoje pristaše, svojo stranko pa celo povišujejo v deveta nebesa. No, tudi oni bodo enkrat ponižani, čim jih ljudstvo spozna v pravi luči. Kot drugi govornik je nastopil župnik Hladnik. Ta je pa govoril prav prijetno, sladko in priljubljeno. V nekem oziru ga moramo celo pohvaliti: obljubljal nam je toliko dobrega, lepega in koristnega, da bi postali, ako bi se vse te obljube uresničile, srečnejši kot ameriški milijonarji. Ko je Hladnik tako lepo govoril, so si nekateri mislili: sedaj pa je revščine konec. Pa kaj je nam še povedal ta mož? Čujte in strmite dragi bralci: »Meso boste jedli vsak dan, mogoče tudi v petek, je rekel, pa zajec ne bo imel več takih pravice!« Zatorej, pripravljajte si krošnike, brusite nože, a obenem odpirajte denarnico, da si ga boste — kupili, sicer ga ne boste — jedli. Pa kaj še? Z veseljem pričakujte srečno bodočnost: morda že prihodnje leto se boste lahko vozili v kočijah, ker ceste se bodo križale vseprek; vsaj tako je nam obljubil gosp. Hladnik. Nekateri so dvomili, da bi bil ta mož tako mogočen; dejali so, da bo še mnogo Save poprej steklo v Donavo, predno se bo vse to uresničilo, kar je obljubljal spoštovani župnik. Tretji je nastopil Rohrmann. Obrazložil je kmetijske težnje, vinsko krizo in kako moramo spravljati grozdje. Toplo je tudi priporočal ustanovitev vinske zadruge na Raki. Rekel je, da tista v Krškem ni prava, menda je preveč narodna. Naglašal je, da se mora, ako hočemo svoja vina boljše prodati, ustanoviti zadruge iz malih kmetičev - posestnikov, ne pa iz velikašev. Vprašamo: Kako bo pa mali kmet shajal, ako bo treba plačati deleže po 50 K, ko še dostikrat nima denarja za najnujnejše potrebe? Treba bo vzeti posojilo, kakor je že

prej Hladnik poudarjal. Ako pa se vzame posojilo, je treba plačevati obresti, torej izdatki naraščajo, kakor gobe po dežju. Mi pa pravimo: Kmetje, pomagajte si sami! Klerikalci skrbijo samo za svoj žep, klerikalizem vas ne bo osrečil! Toliko za sedaj, prihodnjic bom poročal o drugih zanimivostih. Na zdar!

Razgled po Slovenskem.

r **Kranjski deželni zbor** bo te dni s cesarskim patentom sklican na dan 23. t. m. Klerikalci baje nameravajo deželnemu zboru predložiti nov deželni cestni zakon in zakonski načrt o spremembi občinskega volilnega reda v Ljubljani. Ako se to uresniči, bodo napredni poslanci prisiljeni k najskrajnejšemu odporu.

r **Varnostne odredbe.** Baron Schwarz je v velikih skrbih radi prve obletnice krvavih dogodkov dne 20. septembra. — Državni detektivi že mesece in tedne pozvedujejo, kaj se namerava prirediti dne 20. septembra. Schwarz seveda misli v svoji naivnosti, da se nameravajo tega dne prirediti velike demonstracije. In dasi mu njegovi zaupniki ne morejo ničesar poročati, da bi se pripravljale takšne demonstracije, vendar se je baron Teodor tako vživel v svojo fiksno idejo, da kratkomalo ne verjame, da bi 20. septembra ne prišlo do krvavih izgrediv. Zato je ukazal najobsežnejše varnostne odredbe. Iz najverodostojnejšega vira smo izvedeli, da bo v nedeljo in ponedeljek konsignirano vse vojaštvo, z vsega Kranjskega in iz sosednih dežel pa je poklicanih 300 orožnikov, da bodo skrbeli za mir in red. Ljubljana bo torej kritične dni kakor mesto, v katerem je proglašeno obsedno stanje. A mi stavimo sto proti eni, da ne bo vsa ta ogromna armada vojaštva in orožništva imela niti prilike, da bi stopila v akcijo, ako sama ne bo izzvala kakih izgrediv, zakaj v Ljubljani ni človeka, ki bi sploh mislil na kakršnokoli demonstracijo. Seveda, ako bi pa gotovi vojaki postopali tako, kakor so lani meseca septembra ali letos ob priliki vojaških vaj na Notranjskem, potem pač ni sile na svetu, ki bi mogla preprečiti, da bi ne prišlo do kakih izgrediv. Zato g. baron Schwarz, ako hočete, da bo vladal v Ljubljani ob obletnici septemberskih dogodkov mir in red, kar mi iskreno želimo, poskrbite predvsem, da ne bodo kalili miru in reda tisti, ki ste jih poklicali, da bi naj skrbeli za mir in vzdrževali red.

r **Starši slovenskih realcev, pozor!** Na ljubljanski realki so a- in b - oddelki. V obeh je učni jezik nemški, le veronauk se uči v b - oddelku prvega in drugega razreda slovenski, in slovenščina je po vseh b - oddelkih obvezen predmet. Po zakonu, ki ga je sklenil svoj čas deželni zbor, mora vsak učenec, ki je zglasil slovenski

materni jezik, vstopiti v b - oddetek. Kdor obiskuje a - oddetek, velja torej kot Nemec (oziroma Italijan itd., samo ne kot Slovenec). Žalibog pa se dogajajo vsako leto slučajji, da nezavedni ali premalo poučeni starši zglašujejo sinove za a - oddetke, češ, da se bodo naučili več nemščine. Taki dijaki so vpisani kot Nemci! To ravnanje je nespametno in sramotno; nespametno, ker se otroci po a - oddelkih ne uče slovenščine in ne znajo po dovršenih študijah niti pravilno slovenski brati in pisati; sramota je to, ker taki posili - nemci zaničujejo svoj materni jezik in postajajo najhujši renegatje. **Kdor zatajuje narodnost svojih otrok, ni več Slovenec.**

r **Na železniških postajah** so okrašeni čakalni prostori z raznimi nemškimi vozni redi in plakati. Takozvana Južna železnica sploh ne pozna slovenskega jezika. Mi pa zahtevamo slovenske vozne rede in slovenske plakate. Slovenske občine naj napravijo vloge na železniška ravnateljstva, da zahtevajo slovenske vozne rede.

r **Vozne listke** na progah državne železnice imamo zdaj dvojezične. Kako pa smo se zadnjič čudili, ko smo se peljali v Trbiž in smo dobili na slovenski strani listka napis: Vižmarje - Ober - Tarvis. Na slovenski strani listka naj bo res slovenski napis, kajti mi si ne pustimo naših krajevnih imen pačiti. Vsakdo, ki ima z železnico opraviti, kako prošnjo, ulogo itd. naj to stori izključno v slovenskem jeziku. Na ta način bomo izsilili, da se bodo tudi na železnicah naučili slovensko.

r **Podivjano nemštvo.** V Hrastniku je bila v nedeljo sokolska slavnost. Na povratku s slavnosti so krški Sokoli v Vidmu zaslišali iz voza, v katerem so se peljali »brežiški turnerji« divje tuljenje in petje izdajalske pesmi »Die Wacht am Rhein«. Koj nato je padel prvi strel in kroglica je prebila šipo na spalnici postajenačelnika, ki je ta čas ravno opazoval to divjanje in se je dotični moment slučajno od okna odmaknil. Pri drugem strelu pa je bila zadeta hčerka tamošnjega železniškega čuvaja Abrama in ji je kroglica predrila nogo. Ker je bilo takrat mnogo občinstva na kolodvoru, bi se bila lahko zgodila velika nesreča, kajti nemškutarji so streljali vse navzkriž. Da so nemškutarji tako predrzni, je vzrok to, ker vedo, da se jim ni treba ničesar bati.

r **Na kranjski kmetijski šoli na Grmu** pri Novem mestu se odda za prihodnje šolsko leto pet deželnih ustanov. Prošnje za te ustanove in za sprejem sploh je poslato do 30. septembra t. l. vodstvu imenovane šole.

r **Deželni odbor štajerski.** Kakor se poroča, postane tajni svetnik grof Attems zopet deželni glavar; njegov namestnik bo baje slovenski klerikalec dr. Fran J a n k o v i č.

r **Obsojeni deželni poslanec.** Poslanec slovenske duhovniške stranke na Štajerskem, g. Anton M e š k o, je imel 15. avgu-

sta shod v Jastrebeih pri Središču. Na shodu je kazal volilcem dolg nos in fige. Psoval jih je tudi s vagabundi in fakini. Za to svojo olikanost je dobil tri dni zopora, ki se je pa z ozirom na njegovo poslaniško dostojanstvo spremenil v denarno globo 30 K.

r Nesreča na lovu. Učitelj Friderik Lešnik iz Poljčan je šel s svojim bratom Ferdinandom na lov. Temu se sproži puška in Friderik se zgrudi v hrbet zadet na zemljo. Čez nekaj minut je bil mrtev. Nesrečna soproga, ki je bila šele dobro leto poročena, je pri pogledu na mrtvega moža omedlela.

r Prvo sokolsko društvo na Koroškem. Vlada je potrdila pravila telovadnega društva Sokol v Borovljah na Koroškem. To bo prvo sokolsko društvo v slovenskem Korotanu. Ustanovni občni zbor se skliče v kratkem. Kakor čujemo, se snuje »Sokol« tudi v Velikoven. Tudi tužni Korotan se prebujajo iz sna!

r Slovenski vojaki najboljši strelec. Pri tekmovalnem streljanju na strojne puške v Celovcu je dobil 17. pešpolk prvo darilo.

r Vstaja v Gorici. Vlada se je končno vendarle odločila, da prestavi slovensko učiteljske iz Kopra v Gorico. Ko so goriški Lah to zvedeli, so postali vsi besni. Župan Bombig je celo brzojavil ministru, da nastane splošna vstaja v Gorici, ako se premesti slovensko učiteljske. Vlada se je te grožnje tako zbal, da je premeštev res preklicala. Škandal!

r V deželni službi na Goriškem je sedaj 37 Lahov; ti dobivajo plače 102.320 K. Slovencev je samo 18; ti dobivajo letne plače 40.260 K. Juristov je uslužbenih 5, med njimi nobenega Slovenca. Izmed predstojnikov uradov je samo 1 Slovenec, pa še ta več po imenu kot v resnici. Laški uradniki so se tako pomnožili pod Berbučevim odbornikovanjem.

r Samomor. Zunaj Zagreba se je vrgel pred brzovlak, ki vozi v Budimpešto, neki mož. Vlak mu je odtrgal glavo in pretrl desno nogo. Pri njem so dobili delavsko knjižico, glasečo se na ime Anton Kuhar iz Kranjske.

Ljubljanski novičar.

Ij Poročil se je dne 14. septembra v župni cerkvi trnovski ravnatelj »Zveze slovenskih zadrug« g. dr. Gregor Žerjav z gđ. Mileno Lavrenčičevo, hčerko tovarnarja in posestnika g. Jos. Lavrenčiča. Iskreno častitamo!

Ij — V spomin padlih žrtev 20. septembra 1908 zapoje pevsko društvo »Slavec« v nedeljo 19. septembra ob pol 4. popoldne ob grobu žrtev tri žalostinke.

Ij Slovensko pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« poje dne 20. septembra t. l.

ob 4. popoldne na grobu nedolžno padlih žrtev Adamiča in Lundra tri žalostinke.

Ij Obsedno stanje. V nedeljo so gospodje v vladni palači na Bleiweisovi cesti zopet proglasili nad Ljubljano — obsedno stanje. Poslopje vojaškega preskrbovališča je bilo zopet polno vojaštva in orožnikov. Zakaj in v kakšno svrhu, zamenjamo. Menda gospodje pri vladi tega sami prav ne vedo. Najbrže se je baron Schwarz bal, da bi se skrivil kak las pri povratku tistim 14 nemčurjem, ki so preoblečeni kot »turnerji« šli dopoldne pomagat reševati mater Germanijo v slovenski Hrastnik. In zaradi teh nemčurških osebic so poklicali v Ljubljano celo vrsto orožnikov ter nabasali oskrbovališče z vojaki. Ali se to izplača, ko se je vendar naša preslavna vlada že lahko prepričala, da ni v Ljubljani Slovenca, ki bi si hotel onesnažiti roko s tem, da bi se z njo dotaknil kateregakoli onih junakov, ki predstavljajo v Ljubljani trpeče nemštvo! Seveda baronu Schwarzu je pač mnogo lažje na tem, da more pred javnostjo še vedno markirati, kakor da bi v Ljubljani tlela prava — revolucionarna žrjavica. Če že mož na vsak način hoče imeti to veselje, mi mu ga prav radi privoščimo, povemo mu pa, da namena, ki ga pri tem zasleduje, ne bo dosegel!

Ij »Slovensko planinsko društvo« je izdalo razglednice »Trentarji«, reševalci dr. Jos. Stojca. Narodne knjigarnice prodajajo jih po 10 vin.

Dolenjski novičar.

d Čuki v Litiji. Iz Litije nam poročajo: V nedeljo so napravili izlet v Šmartno Čuki. Zbobnali so vseh skupaj 86 v kroju. Seveda bo »Slovenec« dodal kak stotak. Sprevod skozi Litijo, skupaj s kaplani in vevškimi delavkami je štel v celem 194 oseb ter bil zelo žalosten, kakor ko bi šli na kak pogreb. Nobenega Živio- ali Na zdar - klica niso slišali; zastav pa je bilo razobešenih na hišah skupaj pet. Na farovžu ste viseli dve, a o priliki spreveda na Telovo visela je le ena. — Ob nedeljah imamo vedno mašo ob 9., za katero vabi naš pobožni mežnar ob 8. Tudi to pot je vabil ob 8., potem pa uro ustavil, ter skupaj zvonil mesto $\frac{3}{4}$ na 9., šele ko je bilo $\frac{1}{4}$ na 10. ura, seveda da so tačas Čuki odšli proti Šmartnu. Nekatere naše gospodinje, ko so zvedele, da bo pričetek maše še - le, ko Čuki odidejo, so lepo molke in knjižice odložile in ostale doma, nekatere so šle že celo iz cerkve, ker nimajo časa in tudi ne volje, da bi čepele v cerkvi radi Čukov. Ker je pa v nedeljo ne biti pri maši zelo velik greh, naj za to mežnar ali pa tisti, ki mu je to zamudo naročil, dela pokoro. Morda pa ni greh, ako se radi klerikalne prireditve ne gre k maši? Pred tem izletom čukarije smo občudovali mežnarico

Lenko, s kako navdušenostjo je agitirala in beračila, da je delala vsaki že dobro izvežbani ciganki čast in konkurenco. Vse bi ji bilo prav prišlo, še celo »žajfice« bi se ne bila branila, če bi jo le mogla dobiti. Ljudje so pa rekli, mar bi nabirala za svojega revnega brata, ki mora beračiti, da laglje preživi svojo rodbino. Zelo vesel je bil te prireditve tudi naš vrli klerikalček, a velik prijatelj celjskega Rakuša; vzel je seboj na veselični prostor ženo in svoj mali naraščaj. Čuki so se lahko prepričali, da jih ne tukaj, ne v Šmartnem nobeden boljši človek ne upošteva in da imajo presneto malo simpatij. Seveda se bo jezil najbolj dekan Rihar, ki je gotovo pričakoval drugačen sprejem. Nam Litijčanom radi tega gotovo ne bo odšla kaka posebna pridiga, kakor o priliki zborovanja svobodomislecev 8. t. m. Pa ne vemo, če nas bo s takimi prireditvami in pridigami kdaj pripeljal nazaj h Kristusu kralju. Amen.

d Nesreči. Iz Litije se nam piše: Dne 6. septembra se je peljal domu na otavi posestnik in okrajni sluga iz Litije Franc Damjan ter padel tako nesrečno z voza, da si je zlomil ključnico na levi strani; 8. t. pa se je na litijski postaji ponesrečil železniški uslužbenec, 27letni Fortunat Škerbina, oženjen in oče več otrok. Valil je sod vina ter mu je sod odtrgal kazalec na levi roki.

d Šolo v Grosupljem razširijo v dvo-razrednico.

d Legar na Dolenjskem. Radi slabe vode je nastal v novomeški okolici legar. Obbolelo je na tej bolezni že kakih 20 oseb.

d Sokolski izlet v Semiču. Pišejo nam iz Semiča: Dne 12. t. m. sta priredila črnomaljski in metliški Sokol izlet v Semiču. Temu izletu so se pridružile tudi vrle Sokolice iz teh mest. Došle goste je pozdravil podnačelnik semiške požarne brambor g. Zupan. Požarna bramba je spremila Sokole na prostor, kjer so se vršile vaje. Točno ob 4. so nastopile črnomaljske, za njimi pa metliške Sokolice. Izvajale so proste vaje prav izborni. Črnomaljski in metliški Sokoli so izvršili na orodju svoje vaje tako lepo, da jih je občinstvo kar občudovalo, zlasti je pa očaral vse navzoče akademik gosp. Karel Fuks iz Metlike. Njegov nastop pri telovadbi je fin in izvršuje najtežje vaje z največjo lahkoto. Belokrajina je pač lahko ponosna na takega Sokola. Žal, da se ni tem vrlim gostom v Semiču postreglo tako, kakor v resnici zaslužijo. Gostje so odšli ob pol sedmih zvečer iz Semiča. Semičanom na čast se mora reči, da so bili takti, ker niso motili izleta z nobenim izzivanjem. Prav bi bilo, da bi bili napravili Sokoli izlet na Rečice, kjer ustanavlja ravno sedaj nemški »Schulverein« nemško šolo na slovenski zemlji za slovenske otroke, ki so dosedaj obiskovali semiško šolo.

Z druge strani smo dobili to - le poročilo: Sokola v Črnomlju in Metliki sta priredila v nedeljo, dne 12. septembra večji

izlet v Semič. V zvezi slabemu vremenu se je udeležilo tega zleta veliko število Sokolov in Sokolic, kajti vsi smo si bili v vesti, da gremo manifestirat za sokolsko idejo med naše priprosto belokranjsko ljudstvo in to v kraj, ki je skoraj popolnoma pozabljen od drugih. Presenetil nas je sprejem vrlih Semičarjev. Pred vasjo pozdravila je Sokola požarna bramba; nje podnačelnik je v jedrnatih besedah naslikal pomen Sokolstva za Belokrajino, zlasti, ker skušajo sovražni nam Kočevarji vedno bolj prodirati v naše slovensko ozemlje. Ko je prikorakal Sokol v Semič, videli smo, da bje i tu mnogo naprednih sre, kar nam pričajo zlasti obilne zastave, ki so bile izobešene in velika udeležba pri javni telovadbi. Sokol je častno izvršil svojo nalogo, a kličemo mu: Naprej med naše dobro belokranjsko ljudstvo, dajte mu moči in energije, da se otrese onih verig, ki ga tlačijo k tlom ter mu ne puste, da bi se razvijal, kakor mu je usojeno. Na zdar!

d Iz Starega trga pri Črnomlju. V naši, dosedaj v naprednih rokah se nahajajoči občini se imajo vršiti v kratkem občinske volitve. Klerikalci bi radi dobili občino v svoje kremplje ter so se zato z vso silo vrgli na agitacijo, pri čemur se poslužujejo vseh dopustnih in nedopustnih sredstev, zlasti pa seveda prižnice in spovednice. Najhujši njih agitator je poleg novo poslanega nam kaplana naš c. kr. poštar Miha Bižal, ki kakor berač hodi od hiše do hiše. Opozarjamo na to c. kr. poštno ravnateljstvo v Trstu s prošnjo, da navedenega poštarja poduči, da naj rajši bolj vestno opravlja svojo službo, kot pa da se na tak način peča s strankarsko agitacijo. Ako imate gosp. poštar preveč prostega časa, Vam svetujemo, da ga rajši porabite za zabavo, ne pa uradnih ur, kakor se je to zgodilo 31. avgusta t. l., ko je bil poštni urad od 11. ure dopoldne do 5. ure popoldne zaprt, dočim ste se Vi zabavali na hrvatski strani. Najprvo služba, potem šle zabava in agitacija, to si zapomnite g. poštar, ker se bomo sicer obrnili naravnost na c. kr. poštno ravnateljstvo.

d Iz Bučke nam piše somišljenik: Dne 5. septembra je na Bučki v šolskem poslopu predaval ravnatelj kmetijske šole na Grmu. Govoril je v poljudnih besedah o umnem kletarstvu in o deželni vinarski zadrugi. Prav živo nam je opisal sedanjo vinsko krizo in nas lepo podučeval, kako naj bi se te rešili in kako naj bi potom zadruge spravljali svoj pridelek, vino, v denar. Dasi je nam govornik živo priporočal ustanovitev vinske zadruge, ki je nam **krvavo potrebna, dasi je bilo kmetov nad 100 navzočih**, vendar je žal govoril gluhim ušesom, zakaž, ko je zaključil svoj govor, se ni niti eden poslušalec oglasil za besedo, da bi izrazil svoje mnenje ali prosil za kako pojasnilo, marveč so se vsi molče obrnili in razšli. Niti zahvaliti se mu ni utegnil nobeden. To je žalosten znak za našega kmeta, da se ne da pouče-

vati, marveč dela vedno po starem kopitu. Zato ni čuda, da kmetijski stan propada; zato ni daleč čas, ko bomo prišli Dolenjci na beraško palico, ako se ne bomo pravočasno spametovali. Je že tako pri nas: Ako strokovnjak kmeta podučuje, kako bi si naj pomagal iz zadrege, on tega ne poslušal. Ako duhovnik naroči: pridite, da bomo molili zoper svobodomiselce, oho, takrat je vse pokonci, kakor se je to zgodilo v nedeljo dne 5. t. m. Najbolj naprednega se nam je pokazal pri tem predavanju naš župan Vajs. On, ki hoče vedno veljati za prvega, on, ki se šteje za najumnjšega v občini, je tam zadaj molče stal ves čas, on, od katerega smo pričakovali, da se bo ob zaključku predavanja zglasil za besedo ter nam nasvetoval to in ono, je molčal kakor riba ter z drugimi vred popihal iz sobe, ne da bi se govorniku v imenu poslušalcev zahvalil, kakor bi to moral storiti. Lep župan to, kaj? Nehote se nam vsiljuje vprašanje: Za kaj pa ste Vi, gosp. župan, pravzaprav postavljeni? Ali samo zato, da imate častno ime: »Gospod župan«? Ako se ne zavedate svoje naloge, ki ste ji jako slabo kos, tedaj Vas iz srca obžalujemo. Za dopisnika ne skrbite, tudi še kdo drugi zna pisati, ne samo »Sk.« Pa brez zamere gospod »Weiss«.

d Požar v Stari vasi. Pišejo nam: V soboto ob pol 12. dopoldne je začelo goriti v Stari vasi pri Škocjanu. Pogorelo je šest kmetov. Zažgali so seveda zopet otroci. — Za danes se omejimo s tem kratkim poročilom. V eni prihodnjih števil »Slovenskega Doma« spregovorimo o tem požaru, kakor tudi o požarni brambi iz Škocjana nekaj več.

d Gospod grof Barbo in gospod kletarski nadzornik Gombač sta sklicala v nedeljo 5. septembra shod vinogradnikov v Mokronogu. Snubila sta za nekako okrajno vinarsko zadrugo, ki bi bila podrejena pred kratkim ustanovljeni deželni. Izvlel se je pripravljalni odbor, ker so bili zborovalci proti temu, da bi se že takoj nabirali, ozir. podpisovali člani. Vsa zadeva potrebuje temeljitega premisleka. Izvoil se je pripravljalni odbor, ker so pravil, posebno v tem smislu, da bodo imeli res **vinogradniki glavno besedo**, ne pa kak zadrugi klerikalni uradnik, ki nima niti pest vinograda, a s privoljenjem klerikalnega odbora lahko petdesetkrat preglasuje naprednega kmetiča, ki si ne more nakupiti veliko deležev.

d Na Gombačevem shodu vinogradnikov v Št. Janžu na Dolenjskem so bili kmetje enodušno mnenja, — da okrajne zadruge, kateri bi bila voditeljica deželna vinarska zadruga s tako strankarsko-klerikalnim odborom — **ne potrebujejo**. Če že hočete imeti društvo, ustanovite tako, da nam bo pripeljalo mnogo dobrih kupcev, — tako pravijo naši kmetje. Vino bodo že vinogradniki sami prodajali in tudi bodo znali določati cene vinu **sami**.

d Ustanovitev društva »Sokol« v

Mokronogu je gotova stvar. Na praznik 8. septembra je slovesno sprejel krške in brežiške telovadce ves trg, ki je bil popolnoma v zastavah. Mokronožani so pokazali ta dan, da so še vedno napredni in narodnozavedni. Le tako naprej in vselej!

d Veselica v korist Ciril-Methodove družbe v Mokronogu je krasno uspela vsestransko. Vrlim gospem in gospicam, vsem zavednim prirediteljem, podpirateljem in sodelovateljem: srčna hvala.

d Cesto od Kostanjevice do Ošterca je deželni odbor odločil med občinske ceste in bo morala za vzdrževanje te ceste zana-prej skrbeti namesto kostanjeviške graščine občina kostanjeviška. Upamo, da bo de to cesto na željo in sklep cestnega odbora samega deželni zbor uvrstil med okrajne ceste.

d Shod v Sv. Križu pri Kostanjevici je imel v sredo, dne 8. septembra klerikalni poslanec **dr. Hočevnar iz Krškega**. Glavno besedo je imel seveda — kaplan. Dr. Hočevnar, ki je doma v Krškem pogorel s klerikalno vinarsko zadrugo, je prišel tako ustanavljat v Sv. Križ. Govoril je lepo in sladko, kakor je njegova navada. **Ob-ljubil** je kmetom vse: vodovode, ceste, železnico, **ki jo bo čisto sam napravil** in druge take reči. Kako je zabavljajal na železniški odbor, je čitati na drugem mestu.

d Nesreča. Pri spravljanju otave je pretečeni teden padel posestnik in občinski odbornik **Anton Bizjak iz Kostanjevice** pod naložen voz tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Pomilujemo vrlega kmetkega somišljenika in mu želimo hitrega okrevanja.

d Ustanovila se je v Krškem prva vinarska zadruga za krški in kostanjeviški okraj. Vabimo vse domače vinogradnike, da v velikem številu pristopijo v to zadrugo, ki je na trdni podlagi in v strokovnjaških rokah. To podjetje bo vodil gosp. Gregorič v Krškem, v odboru pa so sami domači kmetje in vinogradniki.

d Gospodarstvo v Belokrajini! Iz Črnomlja nam pišejo: »Slovenec« si je v ponedeljkovi številki zopet privoščil belokranjske napredne kmete. Rad bi nekaj povedal, a ne prinese nič stvarnega na dan — same čenčarije. Hotel je pisati o liberalnem gospodarstvu v Belokrajini, a nazadnje prinese na dan to, kar ga grize — da ne mara nobene nove šole več v Belokrajini, ker so učitelji sami liberalci. Belokranjski župani in kmetje, tu vidite, kakšni so ti vaši prijatelji, ki se maste po farovžih. Napada belokranjske župane, da so sami gostilničarji, s čimer hoče reči, da izrabljajo svojo župansko čast za svoj lastni žep; napada njih delovanje v prid občine, da nalagajo vedno večje naklade, za občino pa nič ne store itd. Toda, kakršen je človek sam, tako sodi o drugih. Belokranjski kmetje! Desetletja in desetletja ste morali prenašati doma in v tujini največje težave, da ste lahko skrbeli za svojo deco in nihče ni slišal vašega jadi-

kovanja; ob času, ko se vam je godilo najslabše, prišel je kakšen duhovnik in šel z bisago, od hiše do hiše ter tirjal od vas biro, dasi marsikateri niti krajcarja ni imel, da bi si kupil za otroke kruha; prišli so klerikalni agitatorji med vas in začeli so ustanavljati klerikalne posojilnice, katere imajo sedeže vse v farovžih, kamor ste nosili shranjevat teško prislužene novce, misleč, da boste meli vsaj nekoliko koristi od teh posojilnic — ali kako ste se varali. Dasi obstojajo posojilnice že po več let skoraj v vsaki drugi vasi, niste imeli od njih še nobene koristi, kajti ves čisti dobiček je izginil, da nihče ne ve za njega. — Ustanavljali so po Belokrajini konsumna društva, od katerih jih je mnogo izginilo in vsa škoda je padla na rame ubogega kmeta. In tako ustanavljajo še sedaj med vami naši dični klerikalci mnogo društev, ki nimajo družega namena, kakor da molzejo iz kmetijskih žepov trdo zasluženi denar, ki potem izginja v malhah brez dna. In ti ljudje očitajo potem županom, da nalagajo vedno večje doklade. No da, od tega ne gre nič v njihove žepke. Ravno tako so ti ljudje tudi proti novim šolam v Belokrajini, in to samo zaradi tega, ker vsi učitelji ne trobijo v njihov rog, ampak povedo kmetom, kako morajo delati, da bodo imeli kmetje res sami kakšen dobiček od dela. V Belokrajini bi treba še mnogo novih šol. Revni otroci morajo hoditi po 2 in 3 ure daleč v šolo — kako sledijo potem ti revčki poduku, si lahko vsak sam misli. Mokri, po zimi vsi zmrznjeni in lačni morajo hoditi šestletni otročki po več ur, da pridejo v šolo, ako pa kateri manjka, potem pa že skrbijo gotovi »prijatelji« kmetov, n. pr. metliški Vukšinič, da mora ubogi kmet visoko kazni plačati. Dolžnost dežele bi bila, da bi skrbela za nove šole, toda, če imamo Belokranjce take zastopnike, kakor je naš dični Šuklje, potem ni čudo, da se živ krst za nas ne zmeni. In sedaj, ko so kmetje sprevideli, kakšne prijatelje imajo po farovžih, ko so se postavili na lastne noge, ter se jih je že mnogo ootreslo onih črnih verig, ker hočejo biti neodvisni, sedaj bljujejo ravno tisti, ki se delajo tako velike prijatelje kmetov, žveplo na belokranjskega kmeta, sedaj jim je tisti kmet, ki ga vedno zlorabljajo v svoje črne namene, pijanec itd. Kmetje, zapomnite si to. Ootresite se verig, ki vas tlačijo k tlom — bodimo neodvisni kmetje, potem nas čaka lepša bodočnost.

d **Iz Metlike.** Klerikalci so začeli s strahovlado na celi črti — od najvišjega uradnika do zadnjega kaplana v kaki zakotni vasi. Zlasti duhovniki so začeli posebno oblastno nastopati in zlasti značilno je to, da zlorabljajo svojo oblast v to, da hujskajo en stan proti drugemu, češ, potem bode lažje delo za naše črne namene. V to zlorabljajo celo prižnice. Tako je zopet naš kaplan Stanko — človek, katerega niti »Marijine device« več ne spoštujejo, kakor se da sklepati iz njih govorjenja —

porabil na praznik zopet priliko, ter je napadel s prižnice metliške fante, češ, da ne hodijo k maši, ker jih je kot metliške »purgarje« sram biti s kmetom v cerkvi. Kaj takega premore samo takšen človek, kakor je Stanko. Metliški fantje in tudi meščani se niso nikdar sramovali kmeta, ker ga bolj spoštujejo, kakor gospodine Stanko, ki vidi kmeta samo takrat, kadar je treba biro pobirati ali pa kmetu do broto zlorabljati v svoje črne strankarske namene. Ali ni res tako, gospod Stanko?

d **Neki Tinko,** ne vemo ali Bajskov ali pa kateri drugi dolgosrajčnik, zopet nesramno laže v zadnji številki »Domoljuba«. Piše namreč o zastrupljenju otroka narodnjaka Antona Jakšeta, o katerem so izrekli zdravniki, da je imel pljučnico, umrl je pa otrok šele tretji dan in ne takoj.

d **O »Belokranjcu«** vaša trditev Tinko, da bi zmrznil, je pač tolažba, a slaba; postal je namreč tednik v povečani obliki pod lepim imenom »Slovenski Dom«, ki vam dela mnogo skrbi in žalosti, ne samo vam, ampak vsem vašim pristašem, ki jih zbirate po raznih izobraževalnih društvi, kjer jih učijo izobrazbe taki neizobraženci, kakor ste vi, ki hujskajo proti vsemu in vsakemu, kdor ni njim slepo pokoren.

d **Kar se tiče gradaških palač** je pač Tinko in vsi njegovi pristaši malo k zgradbi pridali, sezidane so z lastno pridnostjo, ne pa iz kmetijskih žuljev; s temi se zidajo navadno župnišča in klerikalni zavodi, konsumi itd., tako da mora kmet potem dvakrat škodo trpeti.

d **Uspešno delovanje** gradaške pravilno kmetijske hranilnice in posojilnice klerikalce grozno jezi. To je lahko umevno, ker ima ta, katere član je Julče, kakor si ga »Domoljub« dovoli imenovati, in še do 200 najboljših kmetov iz te okolice, en dan več prometa, kakor vaše a la Podzemelj, Suhor, Radovica itd. pol leta skupaj, samo s to razliko, da gre dobiček vaših v farovski žep, gradaške pa v prid kmetijskega stanu in vseh udov.

d **O gospodu Jekoveu** vam Tinko lahko le toliko povemo, da je Mazelle ravno tako srečen, kakor poprej, ko ga ni poznal.

d **Tudi računi** nas nič ne brigajo, kaj, Jože Rome? To bomo pa videli! Torej, mi smemo le plačevati, naše groše šteti pa smejo drugi, izborni!

d **Iz podzemeljske fare.** Župnik Romé si zopet lahko zapiše v svojo spominsko knjigo karakterističen dogodek iz svojega dušnega pastirstva. Znano je namreč vsem faranom, kako dragi so prostori na pokopališču pri farni cerkvi: po 100 do 150 K za en grob. Pričakovati bi bilo, da bi vladal na tem prostoru tudi red, toda, da ni temu-tako, pričajo sodnijski akti v Metliki. Župnik namreč misli, da je pokopališče farovski pašnik in pošilja svojo živino na ta prostor pasti. Pri tej priliki je živina prevrnila nagrobni spomenik umrlega gosp. Repovža. Da bi krivda ne padla na

župnika, obdolžil je ta hitro fante, meneč: s tem bo stvar v redu. Ali ga. Repovževa se ni dala s temi lažnjivimi izgovori pomiriti, šla je po svojo pravico k sodišču v Metliko, kjer je slišal župnik, da se tako ne gospodari s stvarmi, katere spadajo v njegovo področje. Obsojen je bil, da mora spomenik takoj popraviti in vse stroške plačati. Gospod sodnik gotovo ni rekel: iz cerkvene kase, temveč iz žepa tistega, ki tako malomarno gospodari s kmetijskimi žulji.

d **Iz Metlike** nam pišejo: Kakor ste že javili, se je poročila iz obče spoštovane in priljubljene družine Makarjeve hčerka gospodična Mimica z gosp. Gustavom Jeršinovičem, c. kr. nadporočnikom, sedaj v Bileku v Hercegovini. Poroča je bila dne 14. t. m. v lastni kapelici na Krupi, poročil jih je grško - katoliški župnik gospod Ilija Hranilovič.

Gorenjski novičar.

Novice iz Št. Vid.

g **C. kr. avstrijska državna železnica kot ponemčevalnica.** Iz Vižmarij se nam poroča: Naša c. kr. državna železnica bi nas davkoplačevalce najraje čez noč ponemčila. Pred kratkim je dobil nekdo iz Ljubljane od slovenske tvrdke v pravilni slovenščini naslovljeno pošiljatev. Železnica pa mu je poslala na dvojezični tiskovini nemško izpolnjeno obvestilo. Res je sicer, da je na tej tiskovini slovensko besedilo tako majhno, da se ga komaj vidi, toda to je še večja krivica. Pa naj tiskajo za slovenske stranke samoslovenske, za nemške pa, kakor bodo Nemci hoteli, ustrezno bo vsem! **Riba pri glavi smrdi** in dotičnike, ki jim smrdi slovenščina, iskati je pri ravnateljstvu v Trstu. Avstrijski državljani pa nimamo samo dolžnosti, nego tudi pravice, in te zahtevamo! Na zahtevanje prejel je naš naslovnik slovensko obvestilo, toda stampilja postaja je bila spaka: Vismarje. Obljubilo se mu je, da se bo napravilo tudi: Vižmarje, mi pa pravimo, naj se napravi izključno: Vižmarje, kajti Nemci ne bodo našli pri nas, tudi če bi ga podnevi s svetilko iskali.

g **Za kaj ima c. kr. državna železnica denar, za kaj pa ne?** V Kranju je bil železniški uradnik neki Inglič. Bil je poturica, vendar pa član Sokola in drugih narodnih društev. Koncem leta je vložil prošnjo, češ, naj mu železnica povrne vse stroške, kajti on je bil kot Nemec v Kranju prisiljen, slovenska društva podpirati, da je lažje shaja z občinstvom. In čujte, c. kr. državna železnica mu je prošnjo uslišala. Ali se ne pravi to podpirati skrajno brez značajnost med uradniki? Za vzgojo brez značajnikov je tedaj denarja dovolj — ni ga pa za razširjenje vižmarskega kolodvoza, kjer je potujoče občinstvo po zimi in ob slabem vremenu prisiljeno, ustavljati

se v smrdljivem brlogu, ki se imenuje čakalni prostor.

g »Uradne osebe« občine šentviške so hodile okrog na večer zastaveničke na čast gosp. Žirovniku. Bile so sicer popolnoma odveč, kajti mi smo imeli svoje lastne reditelje, razun tega sta bila prisotna tudi dva orožnika. Ako pa je že bila potreba za to, naj bi se bile nastavile mirne in občepoštovane osebe za tak posel, ne pa take, da se je marsikdo že po njih samih čutil izžvanega. Prva »uradna oseba« je bil občinski pisar Franc Vidmajer. To je tisti mož, o katerem govore, da kuje ovadbe na glavarstvo in sodišče radi pobijanja šip, motenja nočnega miru, razžaljenja uradnih oseb itd. Noben naprednjak ni pred njim varen in tak človek nastopa kot »uradna oseba«. Druga »uradna oseba« je bil Jože Arhar, o katerem je splošno znano, kako je bila na zadnjem vižmarskem taboru in da večkrat v kupico pogleda. Ko ga je nekdo vprašal: »Kje pa imaš zapisano, da si uradna oseba?« se je potrkal na žep, češ, tukaj notri imam, pa zdaj nimam časa ven jemati. Res, izboren dokaz! V listnici bi imel tudi lahko zapisek vseh dolgov ali še kaj zanimivejšega. Danes ne pripomnimo drugega, kakor da sta bile obe »uradni osebi« občine Št. Vid nad Ljubljano »uradno žaljene«. »Uradna oseba« Jože Arhar pa je bil nekaj dni popreje obsojen na dva dni radi razžalitve nekega sovaščana. Ker žalitev ni bila »uradna«, je to pot za »uradno osebo« Jožo še dosti ugodno izpadlo.

g Naša Judita se zdaj, ko je Holofernu odsekala glavo, ne čuti nič več kaj srečno v Št. Vidu. Mi pa pravimo: Judita, ti imaš slabo vest!

g Načelnik Čukov v Železnikih pobijalec. Iz Železnikov nam pišejo: Dne 13. t. m. v mraku sta načelnik tukajšnjega društva »Orel«, Matija Kavčič, in njegov tovariš ubogega gozdnega delavca Ivana Šmida iz Smoljeve tako pretepla, da ni upanja na ozdravljenje. Potolkla sta ga na tla in še ležečega na tleh divje s kamenjem pobijala. Jako vneti član tega društva je tudi župnik Marčič, ki ima vedno mnogo proti naprednjakom rovariti, a da bi pred svojim pragom pomedel, mu niti na misel ne pride, četudi se v najslabši luči kaže njegova vzgoja. Do male izjeme so člani tukajšnjega Orla vsi podobni svojemu načelniku in le čudimo se, kako da tisti ne izstopijo iz društva, ki imajo še kolikaj poštenosti v sreu. Župniku pa le čestitamo na njegovih uspehih, ker naprednjaki mu res kar nič niso nevoščljivi njegovih sado, s kojimi si pri poštenih ljudeh ne pridobi ugleda. Dopisnik »Domoljuba« naj sedaj piše o svojih pristaših, ker ima dovolj gradiva, ter naj pusti v miru napredne Železnikarje.

g Kje smo vendar? V soboto zjutraj je čakala na postaji v Škofji Loki večja družba na gorenjski vlak, da se odpelje

proti Ljubljani. Bili so to sami kmečki ljudje. Ko so hoteli imeti vozne listke, zadrl se je poslušajoči uradnik: »Ich verstehe nicht slovenisch!« K sreči je bil med ljudmi neki mož, ki je za silo razumel nemško. Ta je potem v nemškem jeziku zahteval vozni listek do Ljubljane. To pa zopet ni bilo prav, kajti uradnik je po vsi sili hotel, da vzamejo ljudje vozne listke »tour in retour«. Ker jih ljudje niso rabili, jih seveda tudi niso hoteli vzeti. Uradnik je kar divjal. Ko se ljudje le niso hoteli udati, jim je slednjič dal neke rumene papirje. Ko so nato zahtevali, da se naloži njihova prtljaga, jim je uradnik odgovoril: »Habe keine Gepäckscheine! Kann nicht expedieren! Folgt nach!« Nato je tako zaloputnil vratca pra blagajni, da se je okno zdrobilo. Ko potniki le niso odnehali, se jim je slednjič tudi prtljaga naložila. — Z ozirom na gori navedena resnična dejstva vprašamo z vso upravičenostjo: Kje smo vendar? Ali smo še v Avstriji, ali smo že v Prusiji? Kaže pač, da smo že pod prusko vlado, kajti tako, kakor se postopa s Slovenci, tako postopa pruska vlada z zamoreci v Afriki!

Notranjski novičar.

n Bralno društvo v Gor. Logateu je praznovalo 8. t. m. 25letnico svojega obstanka. Veselica, ki se je vršila pri tej priliki na prostornem vrtu gosp. Lenassija, je prav dobro uspela. Iz srea želimo, da bi društvo res kmalu otvorilo javno ljudsko knjižnico za Gor. Logatec, kateri je bil tudi namenjen čisti dohodek veselice.

n O čem pridigajo naš gosp. župnik. Včasih se je slišala iz prižnice sama božja beseda. Danes pa že ni nič posebnega, ako posveti kranjski duhovnik glavni del svoje pridige — politiki. Največkrat se to seveda zgodi na povelje od zgoraj. In tako nam je gosp. župnik tudi v nedeljo, ko je bil v Ljubljani II. sestanek »Svobodne Misli«, govoril o najnovejših svetnikih oziroma mučencih t. j. o svobodomislecih. Da si je predvsem privoščil urednika »S. M.«, je samoobsebi umevno. Počasčena je bila to pot tudi Tollazijeva hiša, ki je imela tega »antikrista« celo pod streho. Seveda je mož jako previdno govoril, dobro vedoč, da bi se ga takoj prijelo za hudobni jezik, kakor hitro bi kaj preveč izbleknil. Klerikalna hudobija pa vseeno jasno odseva iz župnikovih besed. Dobro, da se ljudje dosti ne zmenijo za njegove čenče. Kam bi pa tudi prišli, ako bi se ravnali po njegovem nauku: namen posvečuje sredstva! —

n Logaški »Sokol« se krepko razvija. To je pokazal s svojim nastopom pri veselici bralnega društva. Spominjamo se ne hote pokojnega gosp. Maceta, ki mu je prorokoval tako zgodnjo smrt, da ga je že ob rojstvu krstil »mrtvo rojeno dete«. Res — človek obrača, bog pa obrne! Na

Silvestrov večer priredi »Sokol« zopet veselico z javno telovadbo.

n Naših dušnih pastirjev ljubezen do bližnjega ali črna nehvaležnost. Ob priliki zadnje veselice je zmanjkalo gosp. Lenassiju stolov. Pošlje po nje h »Kat. izobr. društvu«, ki ima ravno nasproti svoje prostore, meneč, da jih gotovo dobi, ker jih je tudi on že večkrat posodil imenovanemu društvu. Pa se je pošteno zmotil. Za »Sokola« ne dam nič, je bil odgovor. Tako daleč sega torej sovraštvo naših Kristusovih namestnikov, da ne privoščijo svojemu bližnjemu niti — stolov in da pozabijo pri tem celo na to, kar zahteva olika. No, pa naš gosp. župnik so baje itak iz hribov doma.

n »Katoliški dom« stavijo naši za čast božjo nad vse vneti klerikalei. Medtem pa v Dol. Logateu že tretjo nedeljo ni slišati pri službi božji nobenih orgelj in izgleda pročelje farne cerkve tako, da se gotovo bogu smili, kako šele nam. Gosp. župnik, kaj ko bi se za to toliko brigali, kakor se za svobodomislece! Tu se pač najlepše vidi, da je klerikalno navdušenje za vero gola hinavščina oziroma da imajo v sreu za boga — zadnji prostor. Ako vam je v resnici toliko za vero, skrbite najprej za božji hram in potem misite na drugo!

n Župan Rudolf iz Črnega vrha je tožil »Slovenski Narod«. A ni prišlo do razprave, ker se je prej »poglihali« na način, da plačajo vsak svoje stroške in da prinese »Slovenski Narod« izjavo, ki v bistvu nič ne pomenja. To se je zgodilo. Župan Rudolf, ki se ni hotel doslej še z nikomur v svoji ošabnosti poravnati — je ponižno podal roko v spravo celo liberalnemu časnikarju, ali drugače povedano: Dominik se je zbal sodne razprave. Črnovršci želimo: 1.) Rudolf (ne njegova žena) naj sedi ob uradnih urah na pošti in naj bo z vsako osebo prijazen. 2.) Pismonoša naj ima pripravljena pisma v poštne uradu, ne v svojem stanovanju, in naj jih ljudem redno dostavlja. 3.) Kadar ni Dominika doma, ali vodi občinsko sejo, ali gre na lov, ali gre agitirati za kake volitve, naj si dobi namestnika. A, mi ne bomo zadovoljni, ako bo ta namestnik njegova žena ali celo dekla. 4.) Župan Rudolf naj si enkrat za vselej izbije iz glave, da je vsenogočen gospod. Če kdo bogastvo podeduje, še ne dobi pravice, da zaničuje in vničuje vse, kar ž njim politično ne soglaša. Ako nas bode g. župan ubogal in bo pravičen na vse strani, dobro. Ako ne (in to si domišljujemo), potem na zopetno svidenje — pred porotnim sodiščem.

n Kolodvorska restavracija v Št. Petru na Krasu preide v najkrajšem času v druge roke in dosedanja imeteljica, huda Nemka, bode hvala bogu odšla. Imela je skoraj vedno le Nemce za uslužbence, ki so bili slovenščine popolnoma nevešči. No, pogrešal jo ne bode nihče, najmanj pa poštni uradniki, katerim je odpovedala abonement, razun enemu, ki je Kočevar,

to se pravi, zagrizen nemškutar. Upamo, da se bodo razmere pod novim vodstvom v vseh ozirih temeljito izboljšale.

n Posledica prepira. Dne 12. t. m. po popoldanski službi božji je nastal prepir med 15letnim Cirilom Sedmakom in 18letnim Francetom Kobalom v Planini. Sedmak je priložil Kobalu zaušnico ter zbežal. Kobal je na to pobral na tleh kamen ter ga zalučil z vso silo za Sedmakom. Zadel je pa mesto njega, otroka Jakoba Hlada, ki se je igral pred hišo. Otrok je dobil hudo poškodbo na glavi.

n Iz Planine nam pišejo: Narodno društvo v Planini je imelo prirediti v tem poletnem času veselico s plesom. Planinski župan se je temu upiral z vsemi štirimi, dasi je bil dobiček namenjen prepotrebni ljudski knjižnici. Naš župan in njegovi pristaši, v prvi vrsti župni upravitelj in tajnik, so jasno pokazali, da jim ni do ljudske izobrazbe. Koliko časa bo še ta župan sedel na sramoto vse občine na županskem stoleu, pokaže v kratkem prihodnost. Društvo ima veselice s plesom v svojih pravilih ter bo znalo zastopati svoje pravice. Ne bo se dalo voditi ljudem, takim kakor je planinski župan.

Ameriške novice.

a V staro domovino se vračajo Fran Veber, Jernej Sinkovic, Filip Andlovic in Fran Schmautz z ženo.

a Plast premoga je v mestu Primero na Janeza Liparja padla ter mu zlomila nogo; Lipar je doma iz Lahovič pri Kamniku.

a Planinski raj v Ameriki. Slovenci v Primeru, v državi Kolorado, so ustanovili podporno društvo, ki so mu dali ime »Planinski raj«.

a Slovenski trgovec umrl. V Collinwoodu je umrl trgovec Mihael Skebe (Stenčev Majk). Doma je bil iz Hinj pri Žuženbergu. V Ameriki je bil 21 let. Mož je baje zapustil lepo premoženje.

a Hiša je zgorela Slovencu Janezu Možini v Euklidu. Poslopje je bilo vredno 7500 K. Ogenj je hišo upepelil tekom ene ure.

a Brivnico in kopališče je v Elyju, v državi Minesota, odprl Slovenec Fr. Črček.

a Iz bolnice v New Yorku je ušla sestra znanega ameriškega župnika F. Kržeta — Ivana Krže. Išče jo policija.

a V Clevelandu je umrl Anton Kraševc, p. dom. Molkov z Vrhniške. Bolehal je že tri leta na jetiki. Bil je član podpornega društva »Slovenije«.

a »Glas Svobode« priobčuje dolgo pismo Petra Miklaveca-Podravskega, znanega slovenskega pisatelja. V pismu opisuje Podravske svoje križe in težave. »Glas Svobode« je pričel za Podravskega nabirati prispevke, ki mu jih pošlje v teku enega meseca.

a Najstarejši Slovenec v Ameriki umrl. V Jolietu je umrl najstarejši Slovenec Andrej Perjun. Bil je star 93 let ter se je preselil v Ameriko že pred 60 leti. Živel je pri svojem pastriku Matiji Simoniču.

a Podružnico »Družbe sv. Cirila in Metod« so osnovali v nedeljo 5. t. m. v Pueblu v državi Kolorado. To je že tretja podružnica naše šolske družbe v Ameriki.

a Slovenci in »Militärverein« V Milwaukee so ustanovili neko avstrijsko veteransko društvo, ki nosi ime »Oesterreichisch-ungarischer Militärverein«. To nemško društvo je pred kratkim razvilo svojo zastavo in pri tej priliki priredilo veliko slavnost. Te nemške slavnosti so se vdeležili tudi nekateri Slovenci. »Glas Naroda« se radi tega silno huduje ter bere ostre levite tistim, ki so bili prisotni pri oni prireditvi. Med drugimi pravi: Mi, Slovenci, torej, ki smo krvaveli pod nemškim jarmom tisoč let, katerim je vzela vlada vse premoženje, nas pustila v nevednosti in revii, da se moramo klatiti v tako velikem številu po svetu, mi, ki nas je ravno s krvjo krstila, mi gremo poljubovat roko istega, ki nas zatira. Fej! Mi Slovenci, ki stremimo za gmotno in gospodarsko izboljšanje svojega bednega stanja, ki skrbimo za izboljšanje naših družabnih razmer, mi, ki skrbimo, da bi se kedaj povzpeli v splošnem, mi, ki smo svobodni, napredni, mi — gremo za štafazo tistim, ki nas pri vsem tem pritiskajo k tlom in nas hočejo uničiti! Pozivljamo Vas, prizadeti Slovenci, da se opravičite, drugače sprejmite samo naše obžalovanje. Opravičite se torej, kakšna prokleta dolžnost Vas je vezala, da ste se udeležili kot »hebamce« nemške slavnosti? Res, sram nas je lahko, da zve o tem širša slovenska javnost, a to je otrebno.

Gospodarstvo.

Kako in kdaj gnojiti s Tomaževim žlindrom.

Gotovo najvažnejše umetno gnojilo za kmeta je Tomaževa žlindra, ki vsebuje 12 do 20 odstotkov fosforne kisline in približno 40 do 50 odstotkov apna. Večji del fosforne kisline je raztopljen v razredčenih kislinah in zagradel jo rastlinske koreninice, katere izločujejo kisle soke, lahko in hitro posrkajo. Pa tudi vse druge kisline, ki se nahajajo v zemlji, razkrajajo fosforno kislino, nahajajočo se v Tomaževi žlindri.

Posebno pa se mora vpoštevati, da je fosforna kislina Tomaževa žlindra v vodi neraztopljiva. Zagradel jo je deževnica ne izpere in ne odnese, kakor tudi se ne izgubi v zemljo. Tomaževa žlindra je tedaj najboljšo gnojilo, s katerim se zemlja preskrbi za dalje časa s fosforno kislino. Tomaževa žlindra je torej gnojilo za vse rastline in za vsako zemljo.

Ako je zemlja lahka, se Tomaževa žlindra lahko samo potrese. Ako pa je zemlja srednje teška ali teška, tedaj pa je dobro, jo podorati, da se boljše zmeša z zemljo. Kolikor bolj je žlindra pomešana z zemljo, toliko bolj učinkuje, toliko lažje jo rastlinske koreninice najdejo in posrkajo.

Najboljši čas za gnojenje s Tomaževim žlindrom je jesen, ker deževnica in snežnica žlindro do spomladi enakomerno razdeli. Gnojenje z žlindrom pa je uspešno tudi na spomlad, saj se je gnojilo z uspehom že po rastlinicah.

Tomaževa žlindra se ne sme nikoli tresti po hlevjem gnoju, kar si naj kmetovalci dobro zapomnijo. Hlevji gnoj vsebuje namreč žveplenokisli amonijak, ki vsled apna, ki se nahaja v žlindri, hitro izpuhti. Zagradel se ne sme nikoli gnojiti obenem z žlindrom in z živalskim gnojem. Pač pa se sme mešati žlindra s kajnitom ali s kalijevo soljo, toda mešanica se mora v kratkem porabiti, sicer se sprime in strdi. Da se žlindra preveč ne kadi, jo je dobro zmešati z vlažnimi ali namočenimi snovmi, na pr. s kajnitom, kalijevo soljo, zemljo s peskom itd. Namaka pa se na nastopni način: Snov, s katero se meša žlindra, se na ravnem prostoru za 10 cm debelo nasiplje, na to pa potrese Tomaževa žlindra. Potem se pa poskropi s škropilnico, in sicer od 5 do 10 litrov vode na 100 kilogramov žlindre. Ako je snov, s katero se meša žlindra, suha, se rabi več, nasprotno manj vode. Potem se z lopato večkrat premeča ali pa z močnimi grabljami premeša. Tako pripravljena mešanica se ne praši in naj vleče tudi močan veter. Taka mešanica se mora takoj porabiti, k večjemu sme ležati eden ali dva dni neporabljen.

Skladišče za žlindro mora biti suho, sicer postane žlindra vlažna in se sprime. Vlažna in strjena žlindra ni nič slabša, toda ne da se tako dobro raztresti.

Žlindra se kupuje po celotni vsebini fosforne kisline. Vsak naj kupi žlindro s kolikor mogoče visokimi odstotki fosforne kisline, ker se vsled tega prihrani na blagu, kakor tudi na voznih stroških. Vsled prihranka na voznih in drugih stroških je gnojenje z žlindrom, ki ima visoke odstotke fosforne kisline, cenejše.

gd. Številke govore. Statistika se pri nas prav malo ali pa nič ne goji. To je vzrok, da o nekaterih stvarih nismo čisto nič informirani in ker nimamo stvarnih podatkov, števil, tudi ne vemo, kje in kako bi se oprijeli dela. Ko pa pride suhoparen številkar in brez fraz pokaže par suhih števil, se primemo pogostoma za glavo in vskliknemo: ali je to mogoče?! Tako nekako je s cikorijo, ki se nam na prvi hip zdi zelo malenkostna reč. Pa vzemimo v roke številke! V Avstriji je 5,538.262 rodbin in vsaka rodbina porabi

povprečno na teden $\frac{1}{4}$ kg cikoriije; v Avstriji se torej porabi na teden 1.384.565 kg cikoriije, kar da na leto 7069 vagonov v ceni ca. 50 milijonov kron. Če upoštevano, da je v Avstriji 60% Slovanov, bi morali misliti, da je tudi konzum cikoriije razdeljen tako in da slovanske tovarne izdelajo za 30 milijonov cikoriije in ostale za 20 milijonov. Kaj pa še! Mi Slovani in posebej Slovenci smo že taki, da ne pustimo, da bi se naše število kje uveljavilo, in zato izdelajo slovanske tovarne na leto samo 730 vagonov cikoriije, tuje, razum Francka, 820 vagonov, in Franck sam 5519 vagonov. Z drugimi besedami, Franck sam vtakne v žep na leto 38 milijonov, med katerimi je tudi lep del slovenskih novcev in ta denar je za nas za vedno izgubljen, ker gre v tujino in se nikdar več ne vrne. Kdaj se bomo spametovali? ...

gd Vinska letina. Čimbolj se približuje nova letina, tembolj se dviga cena staremu vinu. Pri vsej velikanski produkciji lanskega leta se je poprodalo posebno belega vina skoraj vse, ter so zelo redki oni, ki ga imajo še kak hektoliter, ali zato ga tudi visoko drže. Nasprotno je črnega vina posebno v spodnji Istriji (poreški okolici) še dovolj, ali tudi temu je cena izdatno poskočila. Nova letina kaže do sedaj lepo. Zadnje tedne, ko je nastopilo toli ostro vreme, bilo se je bati, da bode trpelo grozdje, ki bi vsled mraza neenako dozorevalo, kar bi seveda mnogo škodovalo kvaliteti. Ali vreme se je popravilo in sodeč po grozdih in drugih okolščinah, utegnemo dobiti letos boljše kvaliteto kot lani. Kvantitativno pa morda niti polovice lanskega ne dosežemo. V Buzešini je dobiti še nekaj belega vina ter se je tozadevno obrniti na »Potrošno-obrtno gospodarsko društvo« v Buzetu.

LISTEK.

Zajec v vasi.

(Dalje.)

»Da bi le nič ne bilo iz tega!«
 »Iz česa?«
 »No, iz te vročine, kaka toča!«
 »Zaradi tega se že skrivate v kot! Pojdite, prisedite k nam!«
 »Hvala, jaz najrajši — —«
 »Pridite vendar!«
 »No, ako že mora biti!« In stari kovač vzešši palico v eno, vrček v drugo roko, je prisedel k nam.
 »Tudi v mestu, tudi?« je vprašal mene.
 »Da, le radi piva; na vasi bi dobil človek še kolero radi njega — kaj pa vi, gospod mojster?«
 »Jaz? — jaz imam tu nekoliko opravka.«
 »Kje?«
 »V uradu.«

»Pokažite vabilo.«
 »Pravzaprav nimam vabila; grem kar tako sam.«
 »Sam? To je čudno! Brez vabila — v urad —«
 »V urad uprav ne, vendar takoj poleg.«
 »K glavarstvu?«
 »Ne, še bližje!«
 »V kolekturo?«
 »Da!«
 »Aha, gospod mojster bode stavil —«
 »Jaz ne, vendar moja žena. Če ničesar ne poveste, vam povem.«
 »Le ven, gospod mojster!«
 »A vendar se bojim . . .«
 »Ne bodite nori!« In sedaj sem se pričel rotiti, da sem vedel to in ono in da tudi nisem izdal ničesar. »Mene se ni treba bati!«
 »No, če tedaj — — tako — le je: veste li, da je bil danes zarana zajec v vasi?«
 »Pojdite no!«
 »Zajec, pravi zajec, in ker je pritekel v vas, prerokuje ženski svet slabe čase. Osobito moja žena. Saj jo poznate, čudna ženska. Ker sva takorekoč že stara, in če bi prišlo do nesreče — in da pride nesreča, dokazuje zajec v vasi — postala bi takorekoč berača. Dala mi je pristradana dva goldinarja, da ju grem zastavit v loterijo. Takoj dva srebrnjaka. Ako sem hotel večeraj za tobak, se je križala, da nima niti beliča. Danes pa je vzela očala in od božjega rana je brskala po sanjskih knjigah. Moral sem se preobleči in v najhujši vročini iti v mesto. Tukaj sta ta dva goldinarja — za nju imam ji prinesiti reškote. Tu imam v vrstah številke, ki nama imajo prinesiti srečo na stara leta.«
 »Danes pobirajo v kolekturah le do treh, imate čas!«
 »Čas, da, a žejo tudi. Gostilničar dajte mi še eno mero!«
 »Mogoče li nočete, gospod mojster!«
 »Hočem, — seveda bi ne hotel. Zapijem rajši sam, nego bi dal zapiti drugemu. In denarji so moji. Žena si jih je nagospodarila vedno v ponedeljkih iz mojega žepa, ko sem spal. Zakaj me pošilja sem v taki vročini?«
 »A kako ji pokažete reškote?«
 »Ah kaj, dolgo je še do večera; domislil si še kaj. A prej ne pojdem, šele za hlada.«
 »Pojdeva tedaj skupaj, gospod mojster?«
 »Pojdeva!«
 In že se je solnce lepo nagnilo nad Pozdenske lesove, ko smo odšli od »drevesa« na čvrst vzduh. Kovač je videl vse dvojnato, izogibal se je stvarjem, ki jih še niti ni bilo na poti, in zadeval ob predmete, katere bi bil videl slepec. Lepa pot bode! Ljubeznjivega kovača smo pustili iti naprej z izgovorom, da moramo še skočiti na pošto, vendar smo šli vsak na drugi strani ulice nekoliko oddaljeni za njim. — Jedva je došel na svojih opotekajočih

se nogah pred gostilno pri »fazanu«, je prišel odtod naš gologlavi čevljar.

»Kam pa, gospod mojster?«
 »Domov!«
 »Odkod?«
 »Iz gostilne!«
 »Jaz tudi, počakajte, pojdeva skupaj.«
 Gospod mojster kovač je imel kame-rada. Šla sta skupaj, vodeča se po sredi ceste, kjer ni izložbenih oken. Drug je mislil o drugem, da ga vodi, a vodila sta se oba. Pri »belem jagnjetu« sta dobila prirastek. Bil je naš občinski policaj. Kakor bi se ne videli dvajset let, so se počeli objemati, počeli se tikati in prijemši se za roke, so šli kos dalje. Vendar tam je gostilna pri »orlu« in iz te gostilne se je izmotal kočar Sklenka.
 »Hej, očka!« so klicali nanj, »je, kakor bi bila vsa vas tukaj. Kaj delate tu, he?«

»Eh, le tako!«
 »Mi tudi; pojdite z nami, da vam ne bode dolg čas.«
 »Pojdem, kameradje, vendar v gostilni pri »zvezdi« se ustavimo?«
 »Zakaj?«
 »Tam je užitek Malik. Ne smemo ga tu pustiti.«
 In ko so prišli k »zvezdi«, so potrkali na okno in Malik se je izkocabal.
 »Kje imate čepico, boter?«
 »Eh, presneta mrhovina!« se je jezil, ker se je moral na prazno povrniti v gostilno, le po čepico. A vseh pet se je vzelo pod pazduhe in so šli veselo proti domu. Cesarska cesta je dobro široka, vendar ni zadoščala našim občanom. Vendar po cesti je še šlo, ali kako, ko so jo krenili na kolo-voz! Drug se je držal drugega, prvi gori, drugi doli, in če je kdo izpodrsnil v jarek, izpodrsnili so tja vsi.
 »Stojte, kameradje, do semkaj!« je rekel kovač »na brodu«, ustavivši svoje sodruge. Po kaj ste pa bili v Slanem, kaj?«
 »A po kaj ti?«

(Konec prih.)

Izdajatelj in urednik Rasto Pustoslemšek.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto dne 11. septembra 1909.

Linz: 64, 81, 19, 54, 44.

Trst: 85, 16, 10, 19, 84.

Dvignjene v četrtek dne 16. septembra 1909.

Praga: 55, 2, 43, 32, 60.

Sprememba rodbinskega imena.

C. kr. deželna vlada v Ljubljani je z odlokom z dne 23. avgusta 1909 št. 19655 nižje imenovanim v Landolu h. št. 39 sodn. okraj Senožeče rojenim, dovolila njih dosedanji priimek Chiautta spremeniti v »Kiautta«

Josip, sodnijski oficijant z rodbino v Trziču. (Gorenjsko); Fran, trg., gost. in posestnik z rodbino Planina (Logatec); Jozve, posestnik v Landolu (Senožeče); Jeremija, v Landolu (Senožeče); Alojzij z rodbino v Landolu (Senožeče); Viktor, strojni ključavničar z rodbino Pulj; Dragotin, trgovec v Landolu (Senožeče); Marica, v Landolu (Senožeče).

Tomažovo žlindro

naročite

takoj pri nakupovalni zadrugi

Agro-Merkur v Ljubljani.

Zadruga Vam jamči za vsebino kisline in Vas bo postregla z zanesljivo dobrim blagom po najnižji ceni. Obrnite se takoj na zadrugo Agro-Merkur za cene. 57 1-1

Zrčne cene v Ljubljani

od dne 11. septembra do 15. septembra 1909.

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	14	1	40
1 " " " II. " . . .	1	—	1	20
1 " " " III. " . . .	1	90	1	12
1 " telečjega mesa . . .	1	40	1	60
1 " prašičjega mesa (svežega) . . .	1	80	2	—
1 " " (prekajenega) . . .	1	72	2	—
1 " koštrunovega mesa . . .	1	04	1	12
Prašiči na klavnici . . .	1	—	1	30
1 kg masla . . .	1	50	1	60
1 " masla surovega . . .	2	10	3	20
1 " masti prašičje . . .	1	80	—	—
1 " slanine (špeha) sveže . . .	1	60	1	72
1 " slanine prekajene . . .	1	72	1	80
1 " sala . . .	—	—	—	—
1 jajce . . .	—	06	—	07
1 l mleka . . .	—	18	—	20
1 " " posnetega . . .	—	10	—	—
1 " smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 " " kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	20	1	40
1 piščanec . . .	1	10	1	20
1 golob . . .	—	40	—	50
1 raca . . .	1	60	1	80
1 gos . . .	—	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	46	50	—	—
100 " " " 1 . . .	46	—	—	—
100 " " " 2 . . .	45	50	—	—
100 " " " 3 . . .	44	50	—	—
100 " " " 4 . . .	43	50	—	—
100 " " " 5 . . .	41	50	—	—
100 " " " 6 . . .	38	50	—	—
100 " " " 7 . . .	33	—	—	—
100 " " " 8 . . .	16	—	—	—
100 " koruzne moke . . .	20	—	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . .	42	—	—	—
100 " ajdove moke . . . II. . .	36	—	—	—
100 " ržene moke . . .	32	—	—	—
1 l fižola . . .	—	24	—	30
1 " graha . . .	—	36	—	40
1 " leče . . .	—	20	—	—
1 " kaše . . .	—	20	—	—
1 " ričeta . . .	30	—	—	—
100 kg pšenice . . .	21	—	—	—
100 " rži . . .	18	—	—	—
100 " ječmena . . .	18	50	—	—
100 " ovsa . . .	21	—	—	—
100 " ajde . . .	20	—	—	—
100 " prosa belega . . .	19	—	—	—
100 " " navadnega . . .	19	—	—	—
100 " koruze . . .	4	—	4	20
10 " krompirja . . .	—	—	—	—

Lesni trg.

Na trgu je bilo
— voz in — čolnov z lesom
Cena trdemu lesu od 9 K 70 h
do 11 K — h za m³.
Cena mehkeemu lesu od 9 K — h
do — K — h za m³.

Trg za seno, slamo in steljo.

Na trgu je bilo
— voz sena . . . . . 9 50 10 —
— " slame . . . . . 7 50 8 —
— " stelje . . . . . — — — —

Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

Gospodinj! Učite se prevsem Pekatete
dobro pripravljati!

25 19-10

Alojzij Kobe

mizar v Metliki

izdeluje vsa

sodarska dela

in popravlja tudi vso staro vinsko ali posodo za kislino. Istotako izdeluje najnovjše vinske preše. 58 5-1

Restavracija

pri

„Zlati kapljici“

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27

prilporeča slavnemu občinstvu

svojo izbornu kuhinjo, naravna vina in pivo.

Zmerne cene in točna postrežba.

Lepi, prijazni prostori, krasen vrt itd.

Za obilen obisk se priporočata

38 10-10 Leopold in Alojzija Tratnik.

Ustanovljena leta 1868.

Absolutno pred ognjem in tatovi varne

BLAGAJNE

izvrstne kakovosti

prodaja tovarna blagajn M. Adlersflügel

Dunaj, I., Franz Josefs-Kai št. 27.

Založnik rajfajzen. zadrug itd.
43 24-9

Razprodaja

v konkurzno maso Ivana Stöckla spadajočih premičnin se vrši na javni sodni dražbi v Starem trgu pri Ložu

v ponedeljek, dne 20. septembra t. l.

in sledeče dni dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 2. do 6. ure.

Proda se razno špecerijsko in manufakturno blago, železnina in galanterija (oblačilno blago, klobuki, rute, srajce, nogavice čipke, trakovi, kava, cikorijska, milo, žganje, konjak, usnje, čevlji, steklo, papir, pohištvo, slamoreznice) in drugo.

Proda se pa tudi vse na 7000 in 12.000 K cenjeno blago skupno ali v partijah iz proste roke.

Ponudbe z 10% varščino sprejema do 17. t. m. dop. upravitelj konkurzne mase

Jakob Kogej

c. kr. notar v Ložu.

56 1-1

Singer „66“

najnovjši in
najpopolnejši
šivalni stroj.

Singer

šivalne stroje
dobite samo po naših
prodajalnicah.

Singer Ko. del. družbe za šivalne stroje

Kočevje

29 14-6

Glavni trg števil. 79.

Pošne hranilnice št. 12.921.

Ustanovljena leta 1896.

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna v hiši št. 1 (pri Jomanu)

sprejema in izplačuje hranilne vloge ter jih obrestuje po 4 1/2% od prvega dneva vlaganja sledečega meseca in do konca meseca, po katerem se je izplačala vloga.

Uradne ure so ob nedeljah od 1. do 5. ure ter vsako sredo od 4. do 6. ure popoldne. 22 25-10

Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne, izvenzmi praznikov.

Največja zaloga navadnih do najfinjših

otroških vozičkov

36 25-10 in navadne do najfinjših

žime.

M. Pakič

v Ljubljani.

Neznanim naročnikom
se pošilja s povzetjem.

Deset zapovedi za kmetovalca
in deset zapovedi za zdravje

lepo tiskanih, prav zastoj in
franko po pošti dobi vsak, ki
piše ponje od lekarnarja

Trnkóczyja v Ljubljani,
zraven rotovža. 33 25-10

Eng. Franchetti

v Ljubljani, Sodnijska ulica 2, nasproti kavarne „Evropa“

prilporeča svojo elegantno in higijenično urejeno

brivnico

in prodajo raznih dišav in kozmetičnih predmetov.

Svoji k svojim!

20 52-10

Franc Kraigher

krojaški mojster v Ljubljani

Kongresni trg št. 5 (Zvezda).

Priporočam se za izdelovanje

oblek za gospode.

Domače in inozemsko blago imam vedno v zalogi.

Cene zmerne! Delo solidno! Postrežba točna!
26 25-10

V. H. ROHRMANN

(prej Jože Strzelba)

LJUBLJANA

kupuje razne rastline, korenine, rožice, semena, lubje, divji kostanj, češminjev sok, jabolka za mošt, kosti, parklje, loj itd.,

ima kot lastnik trdnice 40 24 9

M. PAKIČ

vedno največjo zalogo škafov, raznih lesenin, košar, fine žime, morske trave itd.

Mlekarska zadruga v Moravčah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

ima vedno v zalogi 23 25-10

polnomastni in polmastni emendolec ter polnomastni in polmastni trapist:

emendolec kg	K 1:60	polnemendolec kg	K 1:30
trapist . „	„ 1:80	poltrapist . „	„ 1:60

Prva slovenska trgovina

Pevc & Koželj

v KOČEVJU, v hiši slovenske „Kočevske posojilnice“

Manufakturno, galanterijsko in specerijsko blago

na debelo in drobno.

Zaloga moke V. Majdiča ter zaloga železnine.

31

25-10

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon šte. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 18, v Ljubljani

v lastnem združnem domu.

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa

K 71,417.344.75

upravnega premoženja

K 17,519.983.93.

Obrestuje hranilne vloge

po $4\frac{1}{2}\%$

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Uradne ure vsak dan

od 8.—12. in od 3.—4.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908

kron 17,102.911.27.

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ z $\frac{1}{2}\%$ na amortizacijo ali pa po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije. Na menice pa po 6%. Posojilnica sprejema tudi vsak drug načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan

od 8.—12. in od 3.—4.

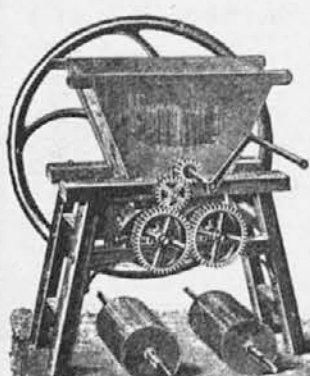
6 25-10

Izborna
češko budejeviško pivo,
 katero se prodaja v prid družbe sv. Cirila in Metoda
priporoča 40 24-9
 glavna zaloga češke budejeviške pivovarne
 v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 27.

Ljubljana **Josipina Herrisch** Židovske ul. 7.
 priporoča svojo bogato zalogo
moških, ženskih in otroških čevljev
 najnovejše oblike, zelo trpežne ter elegantne fasone,
 rjave in črne prave ameriške čevlje
 37 25-10 za gospode in gospe.
 Zunanja naročila točno.

Slovenci! Slovenke!
 Svoji k svojim!
 Pred nakupom
 jesenskega in zimskega blaga
 se Vam priporoča
 slovenska trgovina pri
sv. Cirilu in Metodu
 v Ljubljani 10 12-10
 Lingarjeva ulica. Nasproti loterije!
 Velika zaloga najnovejšega blaga za
 moške in ženske obleke.
 Največja izber satenastih, volnenih ter svilnatih rut.
 Ob potrebi spomni se vsak na to trgovino.
Vse ostalo letno blago poproda se po znatno znižani ceni!

Prva narodna veletrgovina z železnino
Fr. Stupica v Ljubljani
 Marije Terezije cesta 14 18-10
 priporoča svoje izvrstne
 brane, pluge, ameriške kosilne
 stroje, slamoreznice, mlatilnice,
 čistilnice, motorje, železne blagajne,
 kuhinjsko opremo, štedilnike, peči,
 kakor tudi želez-
 niške šine, tra-
 verze, cement in
 sploh vse stavbne
 potrebščine,
 trombe, cevi in
 tehnične.
Nizke cene!
 Točna postrežba, solidno blago!

*	Popravila in preobleke točno in ceno.		Popravila in preobleke točno in ceno.	*

Najcenejše solnčnike in dežnike
 domačega izdelka priporoča 12 25-10
Josip Vidmar
 — v Ljubljani —
 Pred Škofijo 19, Stari trg 4,
 Prešernova ulica 4.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Del. glavnica K 3.000.000.

Stritarjeve ulice šteč. 2.

Rezervni fond K 300.000.

Podružnica v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

52 52—3

Prvi slovenski pogrebni zavod

se priporoča slavnemu občinstvu

za ureditev pogrebnih sprevedov v Ljubljani in na deželi po nizki ceni.

Naročila se sprejemajo pri 21 12—10

Franc Vidaliju

Josip Turk

Ljubljana
Prešernova ulica.lastnik prvega slovenskega
pogrebnege zavoda.

Zastopnik

28 11—10

valjčnega mlina Vinka Majdiča iz Kranja
Slavoj Jenko ima zaloge za odjem na
debelo v Trnovem in Podgradu.

Trgovci! „Svoji k svojim“.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure dopoldne.

Obrestuje hranilne vloge po 4 3/4 % od dne vloge do dne dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po 5 1/2 % in amortizaciji najmanj 1/2 %, na osebni kredit po 6 %.

2 25—10

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torkih, posojila se izplačujejo le ob petkih.

Stanje hranilnih vlog nad 36 milijonov kron.

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA.

Za varnost denarja je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. V to hranilnico vlagajo sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 1/4 % ter pripisuje nevzdržene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagateljem ne zaračuni.

Denar se lahko pošilja tudi po pošti.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4 % na leto. Z obrestmi ob enem pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 1/2 leta. Kdor plačuje 6 % izposojenega kapitala, poplača dolg že v 33 letih. Dolžnik more svoj dolg poplačati tudi poprej, ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Mestna hranilnica izdaja lične domače hranilnike proti vlogi 4 kron, ki se takoj obrestujejo.

Priporočamo jih zlasti staršem, da z njimi navajajo otroke k varčnosti.

V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov je vpeljala ta slovenska hranilnica tudi

kreditno društvo.

Mestna hranilnica ljubljanska se nahaja v lastni palači
v Prešernovi prej Slonovi (Elefantovi) ulici šteč. 3.

7 25—10

V korist „Družbe sv. Cirila in
Metoda“

ČEŠKO PIVO

Češke delniške pivovarne
v Č. Budejovicah.

■ ■ ■

Zalogi za Notranjsko:

Postojna Trnovo
16 14—10 na Kranjskem.

Za večjo trgovino na deželi se išče trgovsko
izobražena

blagajničarka

s prakso. Ponudbe s prepisi izpričeval, re-
ferencami in z navedbo zahtev naj se po-
šljejo na tvrdko: Slavoj Jenko, Podgrad-
Istra. 25 2—1

Priporoča se manufakturna trgovina

JANKO ČEŠNIK

(pri Češniku)

55 8—1

Lingarjeva ulica * LJUBLJANA * Stritarjeva ulica.

Zaloga

modnega, svilnatega in volnenega blaga za ženske obleke
in bluže, perilni barhent za obleke, bluže itd.

Novosti

volnenih, ženilastih, rut, šerp, velike rute suknene in pletnene.

Zaloga

modnega blaga za moške obleke, površnike in zimske suknje.

Zaloga

garnitur zastorjev in raznovrstnih preprog.

Zaloga

odej šivanih, volnenih in pavolnotih, koev, plaht i. t. d.

Popolna oprema za neveste.

Postrežba poštena.

Cene najnižje.

AGRO-MERKUR

osrednja nakupovalna in prodajalna zadruga v Ljubljani

reg. z. z. o. z.

Ljubljana, Janez Terdinova ulica št. 8.

Skladišče tudi v Trstu.

Agro-Merkur dobavlja svojim članom vse potrebščine za gospodarstvo ali za obrt, kakor poljedelske
in druge stroje, umetna gnojila (superfosfate, tomaževo žlindro, soliter, kalijevo sol itd.), modro
galico, žveplo, krmila, poljske pridelke, vse vrste semen, kolonijalno in špecerijsko blago itd.

Agro-Merkur prodaja pridelke in izdelke svojih članov.

Agro-Merkur se posebno priporoča za nakup bizeljskih in dolenskih, istrskih, dal-
matinskih in goriških jamčeno pristnih in izvrstnih vin. Cene jako nizke.

Agro-Merkur ima jako obširne in ugodne zveze; zategadelj lahko vsakomur jako dobro in
hitro postreže.

2 54—10